

Volkstuinvitaminen

participatieproject voor minima

Ik heb het hele jaar door gezond en goedkoop eten. De volkstuin is mijn eigen voedselbank.

(Deelnemer)

Hoe vaak krijg je nou de kans om gratis te mogen beginnen op een tuin? Het is heerlijk om vers fruit en verse groente te hebben, want dat is in de winkel prijzig.

(Deelnemer)

Groen, gezond en goedkoop

Een nieuwe formule

In 2010 zijn de eerste ervaringen opgedaan met een kleinschalig volkstuinproject om minima te stimuleren om te gaan tuinieren op een volkstuin. Het is een eenvoudige en goedkope manier om iets voor minima te doen.

Het project is een samenwerking tussen gemeenten en volkstuinverenigingen. Zij voeren het volkstuinproject op hun eigen manier uit: volgens de regels van de volkstuinvereniging en de afspraken die met de gemeente gemaakt worden. De formule kan aan elke lokale situatie worden aangepast.

Meerwaarde

Als tuinder heb je het voordeel van de opbrengst van de tuin, je kunt de oogst delen en ruilen en je hebt altijd eten achter de hand in de vriezer, maar tuinieren biedt ook ontspanning en beweging. En in dit project zijn ook de factoren eigen regie en sociale contacten belangrijk, die gezien kunnen worden als een stap op weg naar participatie.

Drempels verlagen

Met dit kleinschalige volkstuinproject wordt op verschillende manieren voor mensen met minimuminkomens de drempel verlaagd om een volkstuin te nemen. Er wordt geen of nauwelijks contributie gevraagd, begeleiding geleverd, gereedschap in bruikleen beschikbaar gesteld en voor het aller-eerste begin ook enkele plantjes en zaadjes.

De volkstuinvereniging

De volkstuinvereniging wordt gevraagd om mensen met een minimum-inkomen op te nemen die willen (leren) tuinieren. De vereniging stelt een halve of hele are grond per deelnemer beschikbaar en zorgt dat er een 'tuincoach' is die de deelnemers begeleidt. De vereniging zorgt voor (tweedehands) gereedschap, een tuingereedschapskist en wat poot- en zaaigoed om te beginnen.

Er worden per vereniging een paar plaatsen beschikbaar gesteld: het moet voor de vereniging 'goed te doen' zijn.

De gemeente

De gemeente werkt mee aan de werving bij bijstandgerechtigden en mensen met lage inkomens. Verder draagt zij bij in de kosten door een financiële bijdrage waar de volkstuin de huur, het frezen van de grond, wat gereedschap en poot- en zaaigoed van kan bekostigen. Afhankelijk van de vereniging en de locatie, gaat het om een bijdrage tussen de € 200 en € 400 per deelnemer.

Het volkstuinproject is voor gemeenten een eenvoudige en goedkope manier om minima te ondersteunen. Het kost nauwelijks geld, het wordt door velen sympathiek gevonden en het levert positieve publiciteit op.

Het is belangrijk dat mensen tuinieren leuk vinden, dat ze enthousiast zijn over hun tuin en wat er op groeit en bloeit.

(Tuincoach)

Het is een heel sympathiek project met een grote uitstraling. Met inzet van burgers die mensen net een duwtje in de rug kunnen geven om weer naar buiten te treden.

(Ambtenaar)

Op de tuin is frisse lucht en je doet even wat anders. Het is daar lekker rustig en je bent toch onder de mensen.

(Deelnemer)

De deelnemers

Deelname is op basis van vrijwilligheid. Het is vooral belangrijk dat deelnemers er zin in hebben en dat ze er plezier aan beleven. Zij krijgen tuingereedschap in bruikleen en hoeven het eerste jaar geen contributie te betalen. Van hen wordt wel gevraagd om elke week een paar uur in hun eigen tuin te komen werken en contact te houden met hun tuincoach. Als zij na het proefjaar doorgaan, worden ze lid van de vereniging en mogen ze het tuingereedschap houden.

De praktijk

In het tuinseizoen 2009-2010 is een pilot gehouden met vier volkstuinverenigingen in de gemeenten Dronten en Zwolle.

De ervaringen zijn positief.

De sociale dienst schreef een brief naar de cliënten, plaatste een oproep in de lokale krant en binnen de kortste keren waren er meer dan veertig reacties. Deelnemers ervaren het als een kans om er wat van te maken.

Volkstuinverenigingen pakken het idee eenvoudig op. Na een oproep in de plaatselijke krant stroomde het tweedehands gereedschap binnen. Een tuinder timmerde van afvalhout gereedschapskisten. En er zijn bij de vereniging vaak genoeg tuinders met een sociale instelling die een ander kunnen adviseren en begeleiden.

Er zijn ook mensen die het niet redden om hun tuin te onderhouden door persoonlijke problemen, een slechtere gezondheid of andere klachten. Dat is niet vreemd: elke volkstuin kent verloop. Bij deelnemers met wat meer 'groene vingers' loopt het vanzelf. Verschillende deelnemers maken er een familieactiviteit van door de kinderen en andere gezinsleden bij hun tuin te betrekken. Twee deelnemers gaan komend seizoen zelfs door met een dubbele hoeveelheid grond!

Toen de brief van de gemeente over het volkstuinproject kwam, heb ik gelijk gebeld.

Informatie en ondersteuning

info@stichtingclip.nl

0321 - 33 90 63

www.stichtingclip.nl

... Dit was een kans om te kijken of het ons lukt om een tuin te onderhouden. De wens was er en het kwam op ons pad.

(Deelnemer)

Varianten

In een aantal gemeenten zal het volkstuinproject in 2011 van start gaan. In Hoogeveen geeft de gemeente de uitvoering in handen van een organisatie voor werk en maatschappelijke dienstverlening.

In Emmen wordt er door de huurdersvereniging samengewerkt met een woningbouwvereniging om de achtertuinen van bewoners als groentetuin in te richten.

Per lokale situatie kan de formule worden aangepast.

Het project is een initiatief van stichting CliP, steunpunt participatiebevordering en armoedebestrijding.

Het is samen met een werkgroep van tuinders tot stand gekomen.

Wilt u meer informatie of enige ondersteuning?

Neem dan contact op met Stichting CliP.

Op www.stichtingclip.nl/volkstuin staat een projectbeschrijving met ervaringen en aandachtspunten.

Uitgave: stichting CliP (december 2010)

Samenstelling en tekst: team CliP

Fotografie: Jetske de Jong

Druk: drukkerij Pasklaar – Sittard

Papier: Cocoon (100% gerecycled, FSC- en Europees Eco label)

Vormgeving: Arts Now design – Maastricht

cliP *stichting CliëntenPerspectief*
steunpunt participatiebevordering en
armoedebestrijding

Postbus 133 | 3500 AC Utrecht
T 0321 - 33 90 63
info@stichtingclip.nl
www.stichtingclip.nl

Het ontwikkelen van het volkstuinproject is mede mogelijk gemaakt door het Oranjefonds en het Skanfonds.